

Σιωπηλός γάμος (κινηματογραφικό εργαστήριο)

Σιωπηλός Γάμος (Nunta Muta/Silent Wedding) ¹, 2008, 90'

Σκηνοθεσία: Horatiu Malaele

🔍 ΣΕΝΑΡΙΟ

Σενάριο: Adrian Lustig, Horatiu Malaele

Μουσική: Alexandru Andries

Πρώτη προβολή στην Ελλάδα: 2010

🔍 HORATIU MALAELE

Ο ΣΣΣΣ ... Σιωπηλός Γάμος ξεκινάει με μια ομάδα κινηματογραφιστών που γυρνάει τη χώρα, ψάχνοντας για περίεργες ιστορίες, ώστε να τις καταγράψει για τηλεοπτικό ντοκιμαντέρ. Έτσι, βρίσκονται σε μια περιοχή, όπου τώρα βρίσκεται ένα εγκαταλελειμμένο εργοστάσιο, ενώ παλιότερα, τη δεκαετία του '50, ήταν ένα κλασικό χωριό με τα καθημερινά του προβλήματα, αλλά και τους τρελάρους κατοίκους του. Ένα παθιασμένο ζευγαράκι αποφασίζει να παντρευτεί. Όλοι είναι καλεσμένοι! Τα τραπέζια έχουν στρωθεί. Η αυτοσχέδια τοπική μπάντα έχει ξεκινήσει το τραγούδι και τον χορό. Ξαφνικά εμφανίζεται μπροστά τους μια πομπή οχημάτων του Ρωσικού Στρατού. Ο Στάλιν πέθανε. Εθνικό Πένθος κηρύσσεται από σήμερα και για επτά ημέρες. Έχουν μια ώρα στη διάθεσή τους για να μαζέψουν τα... του γάμου και να κλειστούν στα σπίτια τους. Όμως, οι ετοιμασίες για το γλέντι δεν μπορούσαν να αντέξουν μια βδομάδα και οι παμπόνηροι χωριάτες βρίσκουν τον τρόπο να κάνουν ένα σιωπηλό γάμο.

A. Προβολή αποσπάσματος της ταινίας «Σιωπηλός Γάμος»

B. Ερωτήσεις

- Ποια νομίζετε ότι θα είναι η εξέλιξη; Πώς θα αντιδράσουν οι χωρικοί;
- Τι βλέπουμε σε α' επίπεδο (μύθος) και τι καταλαβαίνουμε σε β' επίπεδο;
- Ποια θέματα εντοπίζετε ως ενδιαφέροντα προς συζήτηση και επεξεργασία στην τάξη;
- Ποιες αξίες προάγονται;

Γ. Χωρισμός σε πέντε ομάδες εργασίας

Σε κάθε ομάδα δίνεται [Μικρό γλωσσάρι της κινηματογραφικής τέχνης](#) και το αντίστοιχο φύλλο εργασίας.

Φύλλα εργασίας

Φύλλο Εργασίας: 1η Ομάδα

Φύλλο Εργασίας

1η Ομάδα: Ιστορία, Κοινωνιολογία, Φιλοσοφία

1. Να υποθέσετε ότι η ομάδα σας αποτελείται από ιστορικούς, κοινωνιολόγους και φιλοσόφους. Να παρακολουθήσετε προσεκτικά το κινηματογραφικό απόσπασμα και να συζητήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις για 25':
 - Ποιο είναι το ιστορικό πλαίσιο της ταινίας; Πότε και πού εξελίσσεται η ιστορία; Από ποια στοιχεία αντλούμε τις αντίστοιχες πληροφορίες;
 - Υπάρχουν αναλογίες της αφηγούμενης ιστορικής περιόδου με το σήμερα; Ποιες είναι αυτές;
 - Βρίσκετε κοινά πολιτισμικά χαρακτηριστικά με τον ελληνικό γάμο; Ποια είναι αυτά;
 - Ποια πολιτικά, φιλοσοφικά κ.ά. ερωτήματα προκύπτουν από την ταινία; Διατυπώστε δύο τουλάχιστον.
 - Το απόσπασμα της ταινίας πραγματεύεται μεταξύ άλλων και το θέμα της σιωπής. Ποιες εκφάνσεις της σιωπής αναγνωρίζετε;
2. Να παρουσιάσετε στην ολομέλεια τα πορίσματα της ομάδας σας με ευρηματικότητα (μέγιστη διάρκεια παρουσίασης 5').

[Κατεβάστε το φύλλο εργασίας για την 1η ομάδα](#)

Φύλλο Εργασίας: 2η Ομάδα

Φύλλο Εργασίας

2η Ομάδα: Σενάριο, Αφηγηματολογία

1. Να υποθέσετε ότι η ομάδα σας αποτελείται από σεναριογράφους. Να παρακολουθήσετε προσεκτικά το κινηματογραφικό απόσπασμα και μετά, σε επίπεδο ομάδας, να συζητήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις για 15':
 - Ποιο είναι το θέμα; Πού και πότε εξελίσσονται τα γεγονότα; Ποιος είναι ο πρωταγωνιστής, ποιος ο ανταγωνιστής και ποια τα άλλα πρόσωπα;
 - Να καταγράψετε την πλοκή μέσα από τις σκηνές του αποσπάσματος. Σ' αυτή τη συνοπτική καταγραφή-περίληψη να εντοπίσετε τη σεναριακή δομή (αρχή - μέση - τέλος, πρώτο σημείο ανατροπής- αντιμετώπιση, κρίσιμη καμπή/απροσδόκητο κορύφωση).
 - Ποια εμπόδια/δοκιμασίες, που κορυφώνουν την ένταση, συναντούν οι παριστάμενοι στη μυστική γαμήλια τελετή, και πώς τα αντιμετωπίζουν;
 - Τι οδηγεί τον πατέρα της νύφης στην άρση της σιωπής; Ποια σημεία προετοίμασαν και προκάλεσαν αυτή την έκρηξη;
 - Χαρά και λύπη μοιάζουν αχώριστα. Πώς συνυφαίνονται στο συγκεκριμένο απόσπασμα; Κάντε ένα σχηματικό διάγραμμα.
 - Από ποια στοιχεία φαίνεται και πώς λειτουργεί το χιούμορ στον σιωπηλό γάμο;

2. Να γράψετε έναν εσωτερικό μονόλογο του πατέρα (σε α' πρόσωπο, σκέψεις και συναισθήματα). Το κείμενό σας, πιστό στο υπάρχον σενάριο, θα έχει ως φυσικό επακόλουθο την έκρηξή του και την άρση της σιωπής.
3. Να προτείνετε στην ολομέλεια άλλη έκβαση της σκηνής του σιωπηλού γάμου, αφαιρώντας την έκρηξη/αντίδραση του πατέρα.
4. Να παρουσιάσετε στην ολομέλεια τα πορίσματα της ομάδας σας με ευρηματικότητα (μέγιστη διάρκεια παρουσίασης 5').

[Κατεβάστε το φύλλο εργασίας για την 2η ομάδα.](#)

Φύλλο Εργασίας: 3η Ομάδα

Φύλλο Εργασίας

3η Ομάδα: Σκηνοθεσία

1. Να υποθέσετε ότι η ομάδα σας αποτελείται από σκηνοθέτες. Να παρακολουθήσετε προσεκτικά το κινηματογραφικό απόσπασμα και να συζητήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις για 15':
 - Πώς σχολιάζετε τις αναλογίες των κάδρων (συγγενείς, πατέρας+εξουσίες, απειλή εκτέλεσης, νύφη ματωμένη) και την οργάνωση των πληροφοριών μέσα σ' αυτά;
 - Συνήθως οι ηθοποιοί δεν κοιτάζουν κατευθείαν στην κάμερα. Σε δύο όμως βασικά πλάνα οι ήρωες μάς κοιτάζουν κατάματα. Σε ποιες περιπτώσεις γίνεται αυτό και τι επιτυγχάνεται σκηνοθετικά;
 - Να μελετήσετε τη θέση και την κίνηση της κάμερας σε δύο σκηνές: α) κατά τη σκηνή του «σπασμένου τηλεφώνου» (13:07-14:58) και β) μετά το φονικό του πατέρα και την αιχμαλωσία των ανδρών (19:33-19:58). Τι είδους πλάνα έχουμε και τι εξυπηρετείται μ' αυτές τις επιλογές;
 - Τι αλλάζει ακριβώς στο 5:08;
2. Σε μια συνέντευξη, ο σκηνοθέτης της ταινίας Horatiu Malaele ρωτήθηκε αν ήθελε να δώσει κάποιο συγκεκριμένο στιλ στην ταινία του, και απάντησε:

Σε καμιά από τις δουλειές μου δεν έχω πέσει θύμα κάποιου συγκεκριμένου στιλ, τάσης ή δόγματος. Η φόρμα του έργου βγαίνει από την ουσία του και η κάθε ιστορία βρίσκει την δική της απόχρωση. Ή μάλλον αποχρώσεις, γιατί η ζωή δεν είναι μονόχρωμη και πάντα απαιτεί πολλαπλές αλλαγές παλέτας. Η ταινία στρέφεται εναλλακτικά από την τραγωδία στην παρωδία και από την πραγματικότητα στην φαντασία. ...

Στο απόσπασμα που παρακολουθήσατε δεν είναι έκδηλο το φαντασικό στοιχείο.

Προσθέστε, λοιπόν, εσείς ένα σκηνοθετικό εύρημα φαντασικού που να ξεπερνά τον ρεαλισμό και να προσδίδει ποιητικότητα στη σκηνή του σιωπηλού γάμου.

3. Εσείς, ως σκηνοθέτες, τι πλάνα θα τραβούσατε σχετικά με τη δολοφονία του πατέρα; Σκιασάρετέ τα σε Storyboard και, αν χρειάζεται, προσθέστε διαλόγους από κάτω.
4. Να παρουσιάσετε στην ολομέλεια τα πορίσματα της ομάδας σας με ευρηματικότητα (μέγιστη διάρκεια παρουσίασης 5').

[Κατεβάστε το φύλλο εργασίας για την 3η ομάδα.](#)

Φύλλο Εργασίας: 4η Ομάδα

Φύλλο Εργασίας

4η Ομάδα: Κριτική

1. Να υποθέσετε ότι η ομάδα σας αποτελείται από κριτικούς. Να παρακολουθήσετε προσεκτικά το κινηματογραφικό απόσπασμα και να συζητήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις για 15':
 - Ποια είναι τα καλά σημεία της ταινίας; Παρουσιάζει η ταινία κάποιο καινοτομικό στοιχείο; Ποιο είναι;
 - Πώς την κρίνετε εσείς; Με πόσα αστέρια (στα *****) την αξιολογείτε; Με ποια κριτήρια την κρίνετε; Θα τη συστήνατε σε κάποιον φίλο σας και γιατί;
 - Υπάρχει κάποιο εμφανές ή λανθάνον ιδεολογικό, πολιτικό, φιλοσοφικό, κοινωνικό μήνυμα;
2. Να μελετήσετε τις παρακάτω κριτικές των κριτικών. Συμφωνούν μεταξύ τους; Ποια στοιχεία της ταινίας θεωρούν θετικά και ποια αρνητικά;

Με σταθερό χέρι και πολλές επιλογές στο στυλ και την αφήγηση, ο κινητικός Μαλέλε περνάει από το προσωπικό συναίσθημα στο κοινωνικό σχόλιο, δίνοντας ανάγλυφα το στίγμα της νοοτροπίας των χαρακτήρων, χωρίς ωστόσο να χάσει τον παλμό της ιστορίας του. Το μεγαλύτερο μέρος της ταινίας είναι ένας μακρύς γάμος που στήνεται, μια ωδή στη ζωή, με τον χάρο πανταχού παρόντα και τη φτώχεια να ξορκίζεται με λαχτάρα για επιβίωση. Είναι άδικο να συγκριθεί με τον Κουστουρίτσα, εξαιτίας κάποιων σκηνών που θυμίζουν το πανηγυριώτικο σινεμά του Μαυροβούνιου δημιουργού. Το αδύναμο σημείο της ταινίας του είναι η πορεία προς ένα φινάλε που δεν διαθέτει ανατροπή ή ξεχωριστή κορύφωση, αλλά ο συνδυασμός της γλαφυρής ηθογραφίας με τη μαγική αλληγορία καθιστούν τον Σιωπηλό Γάμο μια γνήσια βαλκανική ταινία χωρίς μιζέρια ή χοντράδες.

Θοδωρής Κουτσογιαννόπουλος (3,5/5), 17.6.2010

Μία έξυπνη κωμωδία, που μπορεί να θυμίζει το ανατρεπτικό χιούμορ του Κουστουρίτσα και τον κυνισμό του Μιχάλκοφ, όμως διαθέτει μια ευφύεστατη αισθητική με ξεκαρδιστική ατμόσφαιρα την πιο ..."κόκκινη" ημέρα της δικτατορίας του "υπαρκτού σοσιαλισμού"! Άλλωστε, όπως και στο παρελθόν η Ιερά Εξέταση κατά τους Μεσαιωνικούς χρόνους υπήρξε πηγή έμπνευσης για σάτιρα και παρωδία (δες Μόντι Πάιθον), άλλο τόσο η ξεπερασμένη από τους στυλοβάτες και προπαγανδιστές της, κομμουνιστική ιδεολογία, εμπνέει αντίστοιχα, τους λαούς που υπέστησαν τις συνέπειες της εφαρμογής της στο πετσί τους. Ένας κυριολεκτικά και μεταφορικά "σιωπηλός γάμος" γίνεται κινηματογραφική αφορμή για μια πολιτική αλληγορία. [...] Η σκηνή στο γαμήλιο τραπέζι αξίζει να μπει στην Ανθολογία του Παγκόσμιου Κινηματογράφου, για την πρωτοτυπία της [...] Κατά τα άλλα το φιλμ όσον αφορά την πλοκή, συνολικά είναι προβλέψιμο, όμως η θέασή του δεν κουράζει ούτε λεπτό, αφού χρησιμοποιεί επιλεκτικά το ακαδημαϊκό ύφος ενός λαϊκού θεάματος, χωρίς εξεζητημένες ευκολίες και κακόγουστες χοντροκοπιές.

Δημήτρης Παπαμίχος (7/10), 19/2/2010

Πολιτική σάτιρα, ηθογραφία, μαγικός ρεαλισμός, βουβό σινεμά και κωμωδία αλλά Κουστουρίτσα, συναντιούνται σε ένα φιλόδοξο εγχείρημα με (υπερβολικά πολλές) ιδέες, ευφυή ξεσπάσματα και σωστό αφηγηματικό τέμπο, χωρίς όμως δραματική ισορροπία και σαφή σκηνοθετικό προσανατολισμό.

Χρήστος Μήτσος (2/5ό), 17/6/2010

3. Να προτείνετε άλλες ταινίες ή λογοτεχνικά, εικαστικά έργα κ.ά. που σχετίζονται θεματικά ή αισθητικά με τον *Σιωπηλό Γάμο*.
4. Να παρουσιάσετε στην ολομέλεια τα πορίσματα της ομάδας σας με ευρηματικότητα (μέγιστη διάρκεια παρουσίασης 5').

[Κατεβάστε το φύλλο εργασίας για την 4η ομάδα.](#)

Φύλλο Εργασίας: 5η Ομάδα

Φύλλο Εργασίας

5η Ομάδα: Μουσική

1. Να υποθέσετε ότι η ομάδα σας αποτελείται από μουσικούς. Να παρακολουθήσετε προσεκτικά το κινηματογραφικό απόσπασμα και να συζητήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις για 15':
 - Να καταγράψετε τα ηχητικά στοιχεία της ταινίας κατά σκηνή. Τι παρατηρείτε ως προς τις ηχητικές επιλογές (ήχοι, διάλογοι, μουσική, σιωπή);
 - Υπερέχουν οι ήχοι ή η μουσική; Ποια μουσικά όργανα διακρίνετε και ποιούς ρυθμούς;
 - Τα ηχητικά-μουσικά στοιχεία εξυπηρέτησαν το σενάριο ή βρίσκονταν σε σχέση αντίστιξης προς τα δρώμενα; Θα αλλάζατε κάτι;
 - Η μουσική συνόδευε διακριτικά τα δρώμενα ή έπαιζε κυρίαρχο ρόλο;
 - Θα θέλατε να ξανακούσετε μόνο το soundtrack; Η μουσική αυτή στέκεται και μόνη της ή έχει ανάγκη τις εικόνες της ταινίας;
2. Αν σας ζητούσαν να επιλέξετε τη μουσική της τελευταίας σκηνής, όπου η νύφη με το ματωμένο νυφικό αποχαιρετά τον άντρα της, τι θα επιλέγατε και γιατί;
 - Να μείνει ως έχει.
 - Καμιά μουσική, εκτός των ήχων από τα δρώμενα.
 - [Nunta Muta \(silent wedding\) - end soundtrack](#) (final).
 - Το κεντρικό χαρούμενο μοτίβο του γάμου.
 - [Il Silenzio / Day is done](#) (μόνο τρομπέτα).
 - [Ποιο το χρώμα της αγάπης](#) του Λουδοβίκου των Ανωγείων¹.
 - Άλλο: ...
3. Να παρουσιάσετε στην ολομέλεια με ευρηματικότητα τα πορίσματα της ομάδας σας (μέγιστη διάρκεια παρουσίασης 5').

¹ Ποιο το χρώμα της αγάπης / ποιος θα μου το βρει; / Να `ναι κόκκινο σαν ήλιος / θα καίει σαν φωτιά. / Κίτρινο σαν το φεγγάρι / θα `χει μοναξιά. / Να `χει τ' ουρανού το χρώμα / θα `ναι μακριά. / Να `ναι μαύρο σαν τη νύχτα /θα `ναι πονηρή. / Ποιο το χρώμα της αγάπης / ποιος θα μου το βρει; / Να `ναι άσπρο συννεφάκι / φεύγει και περνά. / Να `ναι άσπρο γιασεμάκι / στον ανθό χαλά. / Να `ναι άσπρο γιασεμάκι / στον ανθό χαλά. / Να `ναι το ουράνιο τόξο / που δεν πιάνεται / Όλο φαίνεται πως φτάνω / κι όλο χάνεται. / Όλο φαίνεται πως φτάνω /κι όλο χάνεται. / Ποιο το χρώμα της αγάπης / ποιος θα μου το βρει;

[Κατεβάστε το φύλλο εργασίας για την 5η ομάδα.](#)

¹ Το εργαστήριο με τίτλο «Από την οθόνη στη σκηνή: Όλα είναι μάθημα» υλοποιήθηκε στο 11ο Σεμινάριο Θεατρικής Παιδείας: «Ο Κινηματογράφος συναντά το θέατρο» (Θεσσαλονίκη, 15-16/2/2013) που διοργάνωσαν τα Γραφεία Πολιτιστικών Θεμάτων Δ/σεων Π.Ε. & Δ.Ε. Αν. & Δυτ. Θεσσαλονίκης και το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, με εισηγητές-εμπυχωτές την Άβρα Αυδή και τον Γιώργο Αποστολίδη.

Ασκήσεις

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε περίπου 100 λέξεις, βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Β΄ λυκείου, σ.262](#).
2. α) Να προσδιορίσετε τα συνθετικά των λέξεων: *ριψοκίνδυνοι, πασίγνωστος, πατροκτόνος, ανέφικτος, μισογύνης, αμφιθυμική*.
β) Να γράψετε 12 νέες σύνθετες λέξεις, χρησιμοποιώντας τα πρώτα συνθετικά των παραπάνω λέξεων.
γ) Να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις της άσκησης (α) σε φράσεις.

